

<https://doi.org/10.5817/LB2024-37773>

Eduard Mühle:

Slavs in the Middle Ages between Idea and Reality.

Leiden – Boston: Brill 2023. XVII + 610 s. East Central and Eastern Europe in the Middle Ages, 450–1450, 89.

ISBN 978–90–04–45025–7

Eduard Mühle:

Slované ve středověku. Mezi ideou a skutečností.

Praha: Argo 2023. 568 s. Každodenní život, 85.

ISBN 978–80–257–3939–6

Arnold Suppan:

1000 Jahre Nachbarschaft. „Österreicher“, „Tschechen“ und „Sudetendeutsche“.

Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 2023. 987 s.

ISBN 978–3–7001–9256–5

Nedávno jsme v tomto časopise referovali – převážně negativně – o německé knize Eduarda Mühleho o Slovanech ve středověku (srov. VYKYPĚL 2021). S překvapením jsme zjistili, že dvě nakladatelství, označovaná obvykle za renomovaná, vydala její anglickou, resp. českou mutaci. Obsahově a koncepčně obě zůstaly stejné, a tedy obsahují i vše, co jsme kritizovali. Přirozeně jsme ani nečekali, že by autor – také pro patrnou jazykovou bariéru – na naši recenzi reagoval, ale alespoň české vydání mohlo opravit jeho nikoli řídké chyby ve slovanských slovech, manifestující řečenou jazykovou bariéru. Ale abychom přidali něco pozitivního, zmíníme, že český překlad jednoho místa, na němž se manifestují některé autorovy stereotypní představy, alespoň poskytuje námět pro budoucí bádání: autor tu v chorvatském kontextu rozvádí, že obecný atribut *slovanský* se vztahoval na selské obyvatelstvo, zatímco specifické výrazy označovaly vyšší, příp. městské vrstvy; v německém originále je mezi těmito výrazy také *magyarisch*, za něž český překlad má neadekvátně *uherský* (s. 355); historie užívání termínů *ungarisch* – *magyarisch*, příp. *uherský* – *maďarský* atd. je potřebná podrobného zpracování stejně jako její analoga jako *böhmisch* – *tschechisch* nebo dvojí polské *litewski*.

Znovu vydat svůj opus se ovšem nerozhodl jen Eduard Mühle, ale i jiný autor, o němž jsme podobně kriticky referovali jinde (srov. VYKYPĚL 2019), totiž Arnold Suppan. Svému vylíčení paralelních dějin Čechů a Rakušanů změnil podtitul: původně tam stálo „*Tschechen*“ und „*Österreicher*“ in *historischer Perspektive. Eine Synthese*; teď přibyli ještě sudetští Němci, ovšem stejně nedefinovaní jako Rakušané a Češi, a naopak zmizel příliš ambiciózní atribut *Eine Synthese*. Tu a tam autor přidal různě rozsáhlé nové pasáže, případně odkazy na literaturu. Ale celkově se jeho pojednání nese ve stejném duchu. Zůstaly silné kvalitativní i kvantitativní disproporce i všechny jednotlivosti, které jsme vytýkali. Stejný tak zůstává i náš závěr: nejzajímavější je tato kniha metahistoriograficky jako příklad pohledu na česko-německé vztahy, který bychom mohli nazvat umírněně císařsko-rakouský.

LITERATURA

VYKYPĚL, Bohumil. 2019. Arnold Suppan: 1000 Jahre Nachbarschaft. „Tschechen“ und „Österreicher“ in historischer Perspektive. *Eine Synthese. Germanoslavica* 30(2), pp. 110–112.

VYKYPĚL, Bohumil. 2021. Eduard Mühle: *Die Slawen im Mittelalter zwischen Idee und Wirklichkeit. Linguistica Brunensia* 69(2), pp. 84–87.

Bohumil Vykypěl

Czech Language Institute of the CAS, v. v. i.

Veveří 97, 602 00 Brno

Czech Republic

vykypel@ujc.cas.cz

Toto dílo lze užít v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-NC-ND 4.0 International (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>). Uvedené se nevztahuje na díla či prvky (např. obrazovou či fotografickou dokumentaci), které jsou v díle užity na základě smluvní licence nebo výjimky či omezení příslušných práv.